

partenera sa, Tamara Cretulescu, o actriță foarte inteligentă și foarte dotată, care nu are însă destulă experiență scenică pentru a juca roluri opuse tipului ei uman. Pe Tamara Cretulescu o văd deocamdată interpretind mai ales personaje voluntare, incisive, distructive chiar, și nu fete candide și prostețe. Afirmația poate să pară incomod de subiectivă, dar eu Giraudoux sintem, totuși, în regatul celui mai deplin subiectivism...

În fiecare simăbătă ne petrecem o oră cu Mister Mannix, un detectiv particular surizător și obraznic, care se bagă, de dragul aventurii, în afacerile cele mai încalcite și cele mai fără de speranțe și pe care le rezolvă întotdeauna fără să știm cum, fiindcă mecanismul logicii sale polițiste e ținut în cel mai strict secret de către autorii serialului. Dar asta nu are nici o importanță. Am mai văzut, nu demult, pe ecrane un admirabil film polițist, Locotenentul Bulitt, din care n-am înțeles mare lucru, dar care mi-a plăcut pentru prezența unui actor excelent și a unor colosale urmărituri cu și fără mașină, întrecute doar de și mai admirabilul *French connection*.

Așadar, Mannix este un agreabil erou de serial, fiindcă are și ceva din forța lui James Bond, și ceva din obrăznicia „Sfintului” și ceva din umorul răzbunătorului Steed. Iar cînd ajută o fetiță să-și salveze părintele de la scaunul electric devine de-a dreptul înduioșător. Iar cînd se sărută cu viitoarele victime ale inteligenței, puterii și spiritului său justițiar, devine de-a dreptul cinic. Iar cînd intră în conflict cu șeful agenției de detectivi, Mister Wikersham, devine foarte simpatice, ca orice funcționar care are curajul să-și înfrunte patronul.

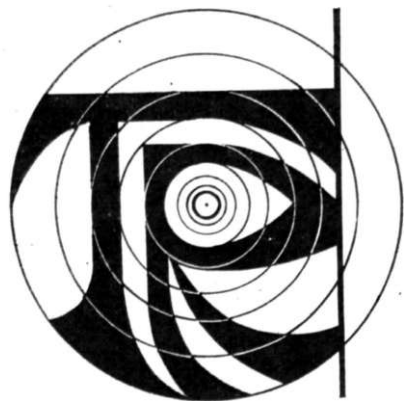
Dar, apropo de patron, dacă există într-adevăr o figură măreață în acest serial destul de oarecare, ea este întru chipată de însuși șeful agenției, Mister Wikersham, întru chipat, la rîndul său, de Joseph Campanella — un chip spiritualizat, ironic, oscilînd cu suplete

între gravitatea patronală și subtilitatea profesională, autentic boss al unui trust al inteligenței și misterului.

Orice s-ar spune, cu serialul ăsta ne mai deconectăm după ce, ca să dau un singur exemplu, urmărim cu sufletul înghețat o anchetă olandeză privind accidente de circulație, anchetă din care înțelegem că există o concurență serioasă, pe șoselele Europei, a epidemiilor și războaielor, că într-un secol care ar trebui să se numească secolul responsabilității, iresponsabilitatea ia proporții fantastice și atrage consecințe dezastruoase.

Să ne deconectăm, deci, dar nu de tot.

D. Solomon

Două premiere

Dacă ar fi să înșir numai titlurile tuturor emisiunilor de teatru radiofonic prezentate în intervalul de timp scurs de la *Festivalul de comedie* și tot nu mi-ar ajunge puținul spațiu de care dispun pentru prezenta cronică. E o abundență și o diversitate de titluri, de la *Electra* la *Surorile Boga*, de la *O femeie cu bani* la *Muntele Tigru e luat cu asalt* că nu-mi rămîne decît, resemnat, să consemnez frecvența de invidiat a emisiunilor de teatru radiofonic, permanenta valorificare prin reluarea ritmică a prestigioaselor înregistrări și desigur, rîvna redacției de specialitate, rîvna neobosită de a asigura întotdeauna, la ore dintre cele mai accesibile, tuturor categoriilor de iubitori ai teatrului radiofonic, emisiuni de teatru. Am ales pentru cronică de față două premiere, întrucîtva distincte în ansamblul emisiunilor.

cea dintîi fiind *Linia ferată*, un scenariu aparţinînd regizorului Cristian Munteanu şi transmis în cielu! „*Memorial eroic 23 August*”. Integrarea acestui scenariu în cielu! amintit se justifică prin aceea că, în ciuda titlului foarte general şi deloc expresiv, scenariul abordează o temă legată de lupta comuniştilor în zilele premergătoare actului de la 23 August. Despre ce este vorba? Un tren care transportă spre frontul german muniţii şi armament, urmează să fie aruncat în aer. Diabolic prevenitori, fasciştii atasează trenului un vagon în care se află un grup de copii. Comuniştii care conduc acţiunea află acest lucru. Întrebarea care generează tensiunea dramatică este: se continuă acţiunea de sabotare declanşată, sacrificînd vieţile nevinovate ale copiilor, sau sînt salvaţi copiii, compromiţînd definitiv aruncarea în aer a trenului cu armament? Soluţia de ultim moment, soluţie eroică şi implicînd jertfa comuniştilor care conduc trenul este detaşarea vagonului de copii şi distrugerea trenului. O ingenioasă împletire a planurilor acţiunii menţine permanent concentrată atenţia. Cristian Munteanu în dubla lui ipostază de autor şi regizor subliniind cu pricepere creşterea tensiunii dramatice pînă la sfîrşitul neaşteptat, tragic pentru destinul comuniştilor ilegalişti cărora perspectiva unui deznodămînt fatal nu le era străină, dar care au înţeles să ducă pînă la capăt lupta eroică în care s-au angajat. Mesajul patetic, plin de umanitate al scenariului răzbate emoţionant şi convingător, datorită calităţilor literare şi dramatice ale textului, dar şi datorită interpretării Tatiane! Leckel, lui Colea Răutu, Emil Hossu, Vasile Gheorghiu, Dan Damian, precum şi unei ilustraţii muzicale grave, emoţionale.

Acţiunea se complică — scenariu de Aurel Codoreanu — este de factură poliţistă. Presupune, aşadar, toate procedeele cunoscute şi nu utilizarea acestor procedee constituie ineditul, nici deznodămîntul, pe care-l bănuim, şi nici măcar căile pe care se ajunge la deznodămînt. Din păcate, mai toate romanele, piesele, filmele, scenariile noastre, au aceeaşi temă, aceeaşi tratare, acelaşi deznodămînt: o agentură de spionaj străină acţionează pentru obţinerea unor date secrete şi preţioase despre ţara noastră. Securitatea ştie întotdeauna din vreme acest lucru, ofiţerii securităţii acţionează cu pricepere, curaj şi hotărîre, un cîşter al serviciului de contrainformaţii se strecoară în rîndurile inamicului şi demască întreaga reţea de spionaj, acţiunea duşmănoasă este astfel zădărnicită. Aşa stau lucrurile în literatura genului. Mai adaug că de regulă, inamicul e corupt, brutal şi destul de imbecil şi că printre ai noştri se găseşte adesea un ins mai slab, mai şo-

văitor, care la început se lasă ameţit de duşman, dar pînă la urmă îşi înţelege greşeala şi îşi revizuieste atitudinea. Asta-i situaţia, ne-am obişnuit cu această schemă care nu e alcătuită din rigori ci din deprinderi. Deci, nu aici vom căuta ineditul. Dar ineditul există în scenariul lui Aurel Codoreanu, el constă în tratarea foarte personală şi aş zice foarte aplicată a pomenitei scheme, în priceperea de a întîrzia cît mai mult dezlegarea lanţului de enigme, de a sugera mereu şi mereu piste false pe care noi, încredinţaţi, ne avîntăm poticnindu-ne şi, ne întoarcem, şi o luăm de la capăt şi nici nu ştim cum am înghiţit păcăleala după binecunoscuta schemă: o agentură de spionaj străină acţionează pentru...

Un incontestabil merit îl are şi regizorul emisiunii, Dan Puican, şi meritul constă nu numai în priceperea lui cunoscută de a pune în valoare textul cu toate mijloacele specifice microfonului, ci de data aceasta, meritul trebuie căutat în abilitatea cu care şi-a alcătuit distribuţia: personajele limpezi, fără echivoc sînt interpretate de actori capabili să semene o sămînţă de îndoială pe terenul certitudinilor noastre (Corado Negreanu, Costel Constantin) dimpotrivă personajele dublitate sînt bine „acoperite” de interpretarea convinsă şi convingătoare a Ginei Patrichi, a lui Forj Etterle şi Mircea Septilici. Într-un ansamblu de actori, foarte buni dealtfel cu toţii, dar nu prin probleme de creaţie deosebită, ci prin sigură stăpînire a mijloacelor lor, o notă aparte adure Matei Gheorghiu, interpretul sensibil şi inteligent, nuanţat pînă la subtilitate, al unui personaj cu o psihologie mai complexă, mai bogată.

V. Munteanu

